ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΣΧΑ

Ἡ Σοβιετικὴ οἰκονομία

διακρίνεται γιὰ σταθερότητα

Ἀμετάβλητες ἀπὸ τὸ 1970 οἱ περισσότερες τιμές

ΤΑ ΝΟΙΚΙΑ ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ 1928

ΜΟΣΧΑ, (Ἰδ. Ὑπ.). Τὰ παλιὰ χρόνια ὑπῆρχε στοὺς σιδηροδρόμους μιὰ ἀστεία κατὰ τὴ σημερινή μας ἀντίληψη θέση, ἡ θέση τοῦ πισωπαρατηρητή. Καθότ̀αν ἕνας ἄνθρωπος στὸ τελευταῖο βαγόνι τῆς ἐμπορικῆς ἁμαξοστοιχίας καὶ παρατηροῦσε πίσω, στὴν ἀτέλειωτη στικτὴ γραμμὴ τῶν τραβερσῶν ποὺ ἔφευγαν κάτω ἀπὸ τὶς ρόδες. Ὑπῆρχε, φαίνεται ἀνάγκη γι' αὐτό. Ἀλλὰ ἀργότερα ἔλειψε. Πρὶν πολλὰ χρόνια.

Ἀλλὰ καὶ ἕως σήμερα ζεῖ ἐκεῖνο τὸ ἐπάγγελμα. Μόνο ποὺ ὄχι στὰ μανδύα τοῦ σιδηροδρομικοῦ. Καὶ ἔχει τὴν κάπως περίεργη ὀνομασία «σοβιετολόγος». Τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ ἐμφανίσθηκε ἀκόμη ἀπὸ τὸ 1917, ὅταν ἡ Ρωσία ἔγινε σοβιετική. Καὶ νὰ ἐδῶ καὶ 61 χρόνια γράφουν καὶ λένε οἱ πισωπαρατηρητές γιὰ κάθε λογῆς πράγματα. Γιὰ τὴν θραχυβιότητα τῶν Σοβιέτ, γιὰ τὴν ἐκ τῶν προτέρων καθυστέρησή τους, τὴν ἠμισαμαρτωλὴ τους οὐσία καὶ «ἄλλα, καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα...» καὶ παρ' ὅλο ποὺ τὸ ἐξῆς τοῦ χρόνου πέρασε πιὰ τὴν παγωμένη ἔρημο τοῦ «ψυχροῦ πολέμου», οἱ πισωπαρατηρητές δέν ἔχουν τὴ δύναμη νὰ πάρουν τὸ θλέμμα ἀπὸ τὰ θλιβερὰ ἄσχημα τοπία του. Κι' ὡς τώρα, σὰν ἀπὸ ὑπερταχείας βολῆς ὅπλο χτυποῦν τοὺς ἀνθρώπους μὲ ἑκατομμυρίων λέξεων ριπές καὶ ἄπειρο πλῆθος τερατολογιῶν. Καὶ πρῶτ' ἀπὸ ὅλα γιὰ τὰ «θάσανα» τοῦ σοβιετικοῦ καταναλωτῆ.

Γι' αὐτὸ καὶ θέλω νὰ μιλήσω στὸν ἀναγνώστη, σύντομα, συγκρατημένα, ξηρὰ γιὰ τὶς τιμές.

Ἂς ἀρχίσουμε ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ δείχτης τῶν τιμῶν στὴν ΕΣΣΔ., δὲν ἔχει ἀλλάξει ἀπὸ τὸ 1955. Μέχρι τότε καὶ γιὰ μιὰ περίοδο 10 χρόνων ὁ δείχτης μειωνόταν, συνεχῶς. Ἡ ἀκρίθεια ποὺ προκάλεσε ὁ Β' παγκόσμιος πόλεμος καὶ τὰ ἐπακόλουθά του, ἐξαλείφθηκε μὲ ἀλλεπάλληλες μειώσεις τῶν κρατικῶν λιανικῶν τιμῶν. Καὶ νὰ ποὺ σχεδὸν ἕνα τέταρτο τοῦ αἰώνα δὲν ὑπάρχει στὴ χώρα πληθωρισμός. Τὸ 1978 π. χ. τὰ 99% τῶν προϊόντων διατροφῆς καὶ πάνω ἀπὸ τὰ 90%, τῶν ἄλλων προϊόντων οἱ σοβιετικοὶ ἄνθρωποι τὰ ἀγοράζουν μὲ τὶς ἴδιες τιμὲς ποὺ τὰ ἀγόραζαν τὸ 1970.

Τὸ ἐνοίκιο δὲν ἔχει ἀλλάξει ἀπὸ τὸ 1928 δηλαδὴ ἐδῶ καὶ μισὸ αἰώνα! Ἡ τιμὴ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, τοῦ φυσικοῦ ἀερίου, τῆς θέρμανσης, τοῦ τηλεφώνου κ.λ.π. δὲν ἔχει ἀλλάξει ἀπὸ τὸ 1948, δηλαδὴ ἐδῶ καὶ 30 χρόνια! Τὸ τηλέφωνο π.χ. κοστίζει, 2,5 ρούθλια τὸ μῆνα, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τηλεφωνημάτων ποὺ θὰ κάνει κανείς, τὸ φυσικὸ ἀέριο στοιχίζει 0,16 τοῦ ρουθλιοῦ γιὰ κάθε ἄτομο ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ πόσο θὰ καταναλώσει.

Πολὺ φθηνὲς εἶναι καὶ οἱ συγκοινωνίες: ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἀπόσταση τὸ εἰσιτήριο στὸ Μετρὸ καὶ στὸ λεωφορεῖο εἶναι 0,05 τοῦ ρουθλιοῦ, τοῦ τρόλλεϋ 0,04, καὶ τοῦ τράμ 0,03 τοῦ ρουθλιοῦ.

Οἱ τιμὲς καὶ τὰ τιμολόγια στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση καθορίζονται, ἀπὸ τὸ κράτος: οἱ ἐπιχειρήσεις, δὲν ἔχουν δικαίωμα κατὰ τὴν κρίση τους νὰ τὶς καθορίζουν. Κατὰ τὸν καθορισμὸ τῶν τιμῶν σέ πρώτη σειρὰ παίρνεται ὑπόψη ἡ κοινωνική σημασία τοῦ προϊόντος ἢ τῶν παροχῶν. Τὸ κράτος, κατὰ τοὺς δικούς μου ὑπολογισμούς, δαπανᾶ γιὰ κοινωνικὲς, καὶ ἄλλες ἀνάγκες τῶν πολιτῶν, περίπου 10 φορές περισσότερα, ἀπ' ὅ,τι γιὰ τὴν ἄμυνα.

Τὸ 1978 π.χ. οἱ δαπάνες γιὰ τὴν ἄμυνα θὰ ἀνέλθουν σὲ 17,2 δισεκατομμύρια ρούθλια (τόσα, ἀκριθῶς ὅσα καὶ τὸ 1977), ἀλλὰ οἱ δαπάνες γιὰ κοινωνικὰ καὶ πολιτιστικὰ μέτρα θὰ ἀνέλθουν σέ 87,5 δισεκατομμύρια ρούθλια, κατὰ 4,4% περισσότερο ἀπὸ τὶς δαπάνες τοῦ προηγούμενου χρόνου. Δεκάδες δισεκατομμύρια ρούθλια δαπανοῦνται γιὰ τὴν κατασκευὴ κατοικιῶν, γιὰ ἐπιδοτήσεις δηλαδὴ γιὰ τὴν κάλυψη τῶν ἐλλειμμάτων ἀπὸ τὴν πώληση πολλῶν προϊόντων πρώτης ἀνάγκης, σὲ χαμηλὲς τιμές (κάτω τοῦ κόστους), γιὰ ἐπιδοτήσεις στὸν τομέα τῶν κατοικιῶν καὶ τῶν κοινοχρήστων (τὸ ἐνοίκιο δὲν καλύπτει οὔτε τὸ 1)3 τῶν ἐσόδων, ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν σπιτιῶν), τῶν δημόσιων συγκοινωνιῶν κ.λ.π.

Ὁ κρατικὸς προϋπολογισμός, ὅμως, δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ μόνα τὰ ἐλλείμματα. Στὴν ΕΣΣΔ, ὁ προϋπολογισμὸς, κατὰ κανόνα, στὸ τμήμα τῶν ἐσόδων, ὑπερτερεῖ τοῦ τμήματος τῶν ἐξόδων. Ἕνα μέρος τῶν ἐλλειμμάτων τὸ Κράτος τὸ καλύπτει ἀπὸ τὶς ὑψηλές τιμές στὰ κοσμήματα, τὶς σπάνιες γοῦνες καὶ ἄλλα ἀντικείμενα πολυτελείας, τὰ οἰνοπνευματώδη ποτά ἀλλὰ μόνο ἕνα μέρος. Τὸ κύριο μέρος, τῶν ἐσόδων εἶναι τὸ κέρδος, ποὺ λαμβάνεται ἀπὸ τὶς κρατικὲς ἐπιχειρήσεις. Τὸ κέρδος αὐτὸ συνεχῶς μεγαλώνει, γιατὶ μεγαλώνει σταθερὰ ὁλόκληρη ἡ σοσιαλιστικὴ οἰκονομία. Ἀναπτύσσεται, δυναμικὰ καὶ μόνο ἀνοδικά. Χωρὶς πτώση τῆς παραγωγῆς, χωρὶς κρίσεις, χωρὶς ἐπιστροφὴ πρὸς τὰ πίσω.

Τὸν οἰκονομικὸ δυναμισμὸ μπορεῖ νὰ τὸν χρησιμοποιήσεις, διαφορετικά. Ὁ σοσιαλισμὸς τὸν χρησιμοποιεῖ πρῶτ' ἀπὸ ὅλα σὰν μέσο μιᾶς συνεχοῦς, μιᾶς κάθε χρόνο ἀνάπτυξης τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Ἡ σταθερότητα τῶν τιμῶν ἐπιτρέπει σέ κάθε οἰκογένεια νὰ πραγματοποιεῖ ὅλο κληρωτικὰ μιὰ αὔξηση στοὺς μισθούς, τὶς συντάξεις καὶ τὰ ἐπιδόματα.

Ἡ ἀπασχόληση τοῦ πληθυσμοῦ (στὴν ΕΣΣΔ, δὲν ὑπάρχει ἀνεργία ἀπὸ τὸ 1930) καὶ ὁ δείκτης τῶν τιμῶν εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς οἰκονομίας. Οἱ σοβιετικοὶ ἄνθρωποι, ὅμως, δὲν ἐπαναπαύονται: στὸν καθρέφτη αὐτὸν θλέπουν καὶ ἐλλείψεις καὶ ἄλυτα προθλήματα, καὶ δυσκολίες. Ὑπάρχουν ἀπ' αὐτὰ ἀρκετά. Ἀργὰ π.χ., μειώνεται τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς, σέ πρώτη σειρὰ τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς, καὶ δὲν ἔχει κάθε οἰκογένεια ἕνα τέτοιο διαμέρισμα σὰν ἐκεῖνο ποὺ θὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ ἔχει.

Ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἀρνεῖται καὶ τὶς ἐπιτυχίες τῆς ΕΣΣΔ. Πρῶτ' ἀπὸ ὅλα στὴν κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη τῆς κοινωνίας. Ἀργὰ εἴτε γρήγορα (μᾶλλον γρήγορα) ἡ Δύση θὰ πρέπει, νὰ διδαχθεῖ ἀπὸ τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση (οἱ σοβιετικοὶ ἄνθρωποι πάντα διδάσκονταν καὶ διδάσκονται ἀπὸ τὴ Δύση ὅλα ὅσα εἶναι πραγματικὰ θετικά): σὲ πρώτη σειρὰ τὴ λύση προθλημάτων ὅπως ἡ σχεδιοποίηση, ἡ πλήρης ἀπασχόληση τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ σταθερότητα τῶν τιμῶν.

Ἡ γνώση τοῦ νέου μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ ὄχι μόνο «μὲ τὶς δοκιμὲς καὶ τὰ λάθη», ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀνταλλαγὴ πείρας, τὴν διεύρυνση τοῦ ἐμπορίου, τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἔρευνα τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν ἀληθειῶν, ποὺ κάθε ἄλλο παρὰ γεννιοῦται πάντα μὲ τὶς διαμάχες.

Καὶ ὅσον ἀφορᾶ τοὺς πισωπαρατηρητές, αὐτοὶ σήμερα πραγματικὰ δὲν χρειάζονται. Καὶ ὄχι μόνο στοὺς σιδηροδρόμους.

ΓΚ. ΠΙΣΑΡΕΦΣΚΙ

ΑΔΙΚΕΣ ΕΠΙΚΡΙΣΕΙΣ

Ἡ τρομοκρατία δὲν εἶναι μόνον γερμανικὸ προϊόν

ΜΙΑ ΑΜΕΡΟΛΗΠΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΡΟΤΕΡΝΤΑΜ (ΙΝΡ). «Ἡ τρομοκρατία δὲν ἀποτελεῖ Δυτικογερμανικὴν εἰδικότητα». Τὴν διαπίστωσιν αὐτὴν ἔκαμνε εἰς ἄρθρον του ἐπὶ τῶν αἰτίων καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς γερμανικῆς τρομοκρατίας, ποὺ δημοσιεύθηκε στὴν ἐφημερίδα «Χάντελεμπλατ», τοῦ Ρότερνταμ, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Οὐτρέχτης, Δρ. Φὸν Ντὲρ Ντούνκ.

Ἡ τρομοκρατία ὑπάρχει καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας τονίζει, ὁ Ὀλλανδὸς καθηγητὴς καὶ ἡ ἀντίδρασις τῶν γειτόνων τῆς Γερμανίας διὰ τὸν ἐκ τῆς τρομοκρατίας γερμανικὸν κίνδυνον, ἀποτελεῖ τουλάχιστον φαρισαϊσμόν. Μερικοὶ — γράφει —ἀντὶ νὰ ἀτενίσουν τὴν τρομοκρατίαν, ὡς παγκόσμιον φαινόμενον ἑνὸς νέου συνδυασμοῦ τῆς ἐγκληματικότητος τῶν νέων, τοῦ πολιτικοῦ ριζοσπαστισμοῦ καὶ τῆς νοσταλγίας πρὸς τὸν παλαιὸν Μαφιόζικον ρωμαντισμόν, θασανίζονται ὑποκριτικὰ μὲ τὴν ἐρώτησιν: Γιατὶ ἄραγε ἡ τρομοκρατία, εἶναι τόσο ἰσχυρὰ εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ μήπως τὸ γεγονὸς αὐτὸ ὀφείλεται στὴν ἴδια τὴν Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία;

Ὁ Φὸν Ντὲρ Ντούνκ τονίζει, ὅτι αὐτὴ εἶναι μία ἐρώτησις εἰς τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἀπαντήση μετὰ βεβαιότητος, ὄχι, γιατὶ εἶναι γνωστόν, ὅτι ὅταν ἕνα παιδί παίρνει τὸν δρόμο τῆς ἐγκληματικότητος σ' αὐτὸ συντελεῖ πρωτίστως τὸ περιβάλλον του καὶ ἡ ἐν γένει διαπαιδάγωγησίς του. Ἡ ἐρώτησις ὅμως δὲν τίθεται σωστά, γιατὶ τὸ τραγούδι τῆς τρομοκρατίας δὲν τὸ ξέρουν μόνον οἱ Γερμανοὶ ἀλλὰ τὸ τραγουδοῦν ἐπίσης οἱ Παλαιστίνιοι, οἱ Ἰάπωνες, οἱ Ἰσπανοί, οἱ Μολοῦκοι, οἱ Ἰταλοὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Ὁ Φὸν Ντὲρ Ντούνκ γράφει, ὅτι ἀφορμὴ τῆς ἀντιδράσεως τῶν γειτονικῶν τῆς Γερμανίας χωρῶν κατὰ τῆς γερμανικῆς τρομοκρατίας καὶ ταυτοχρόνως κατὰ τῆς ἴδιας τῆς Γερμανίας ἦταν ἡ προπαγάνδα, μὲ τὴν ὁποίαν συνωδεύθη ἡ ἔκδοσις τοῦ δικηγόρου Κρουασὰν ἀπὸ τὰς γαλλικάς εἰς τὰς γερμανικὰς ἀρχάς, διὰ τῆς ὁποίας οὔτε πολύ, οὔτε ὀλίγον ἡ τρομοκρατία ἐχαρακτηρίζετο ὡς «ἀντίστασις» καὶ ἡ ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, ὡς «φασιστικὴ χώρα». Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς Γερμανίας ὡς φασιστικῆς παίρνει ἰδιαίτερο θάρος προκειμένου περὶ τῆς χώρας αὐτῆς, ἂν καὶ τὰ 65% τοῦ σημερινοῦ πληθυσμοῦ της ἔχουν γεννηθεῖ μετὰ τὸν Χίτλερ, ὁ χαρακτηρισμὸς εἶναι ἀθάσιμος καὶ ὑποκριτικός, τονίζει ὁ κ. Φὸν Ντὲρ Ντούνκ. Ἡ ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας οὐδέποτε ὑπῆρξε τόσον φιλελευθέρα ἰδίᾳ εἰς τὸν μορφωτικὸν τομέα, ὅσον κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ριζοσπαστισμοῦ, ποὺ ὑπῆρξε ἄλλωστε διεθνές φαινόμενον. Οἱ «ἐξτρεμισταὶ» καὶ οἱ «πνευματικοί» συγγενεῖς των μὲ τὰς ὕθρεις των ἐναντίον ἑνὸς φιλελευθέρου, κράτους ὡς ἡ Γερμανία προσπαθοῦν νὰ καταταγοῦν εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀντιφασιστῶν τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου, οἱ ὁποῖοι, δικαίως ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἱστορίαν.

Ἡ προσπάθειά των ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ, διότι, αἱ ὕθρεις των δὲν πιάνουν καὶ τοῦτο διότι εἶναι γνωστόν, ὅτι ἂν ἡ Γερμανία ἦτο χώρα φασιστικὴ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν θὰ ἠδύνατο νὰ ὁμιλεῖ, ἐνῷ πρὸ δεκαετίας θὰ εἶχον σαρωθεῖ μέ σιδηροῦν σάρωθρον τὰ πανεπιστήμια. Ἐκτὸς αὐτοῦ, ἂν ἡ Γερμανία, ἦτο φασιστικὴ γιὰ κάθε ἀπαγωγὴ ἀτόμου, τινὸς θὰ ἔστηνε στὸν τοῖχο δέκα τουλάχιστον, πολιτικοὺς κρατουμένους ἄνευ ἄλλης διαδικασίας. Αὐτὲς ὅμως οἱ διαφορὲς μεταξὺ ἑνὸς φιλελευθέρου, καὶ ἑνὸς φασιστικοῦ κράτους ἀποτελοῦν ψιλὰ γράμματα γιὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ποὺ ἔχουν συνθηκολογήσει μὲ τὸν διάθολον καὶ τοῦτο γιατὶ ξέρουν, πὼς χωρὶς τὸ ὑποκριτικὸν ψεῦδος τοῦ φασισμοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ δι' αὐτοὺς ὁ φωτοστέφανος τῆς ἀντιστασιακῆς δόξης.

Ὁ καθηγητὴς Φὸν Ντὲρ Ντούνκ, δὲν θλέπει ἐξ ἄλλου, καμμίαν σχέσιν μεταξὺ τοῦ νέου ἐξτρεμιστικοῦ ριζοσπαστισμοῦ καὶ τῶν παλαιῶν προπολεμικῶν Ριζοσπαστῶν καὶ ἀντιφασιστῶν, οὔτε εἰς τὴν Γερμανίαν, οὔτε καὶ ἀλλαχοῦ ἂν καὶ τὴν σχέσιν αὐτὴν προσπαθοῦν νὰ δημιουργήσουν οἱ σημερινοὶ ἀναρχικοί.

Πρὸ τοῦ πολέμου ὑπῆρχε πράγματι μιὰ προλεταριακὴ κίνησις, ἡ ὁποία εἶχε συγκεκριμένους σκοποὺς κατὰ τῆς μεσαίας τάξεως, ἡ ὁποία ἐκυριάρχει τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ἐργατικῆς τάξεως. Ἡ σημερινὴ κίνησις ὅμως τῶν ἀναρχικῶν ἔχει τὴν ἀφετηρίαν της εἰς τὰ ἀνώτερα, στρώματα τῆς μεσαίας τάξεως, ἡ ὁποία ἀναμφισθητήτως εὐημερεῖ καὶ στρέφεται εἰς τὴν σπασμωδικὴν ἀναζήτησιν αὐτοῦ τοῦ προλεταριάτου, γιὰ νὰ τὸ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀπομόνωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν περιῆλθεν αἰχάλωτον τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας.

Ἐδῶ ὁ καθηγητὴς Φὸν Ντὲρ Ντούνκ, θλέπει ἕναν λίαν ἀπαισιόδοξον ὀπισθοδρομικὸν ριζοσπατισμὸν, ποὺ δὲν ἔχει καμμιὰ συγγένεια μὲ τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ἀντιστάσεως, ἀλλὰ συγγενεύει κυρίως μὲ τοὺς «φασίστας τῆς πρώτης στιγμῆς».

ΕΞΟΧΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
«ΤΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑ»
(Ο ΣΑΚΗΣ)
Στὸ ἀναμμένο Τζάκι μας
σᾶς περιμένουμε γιὰ
ΦΡΕΣΚΟ ΨΑΡΙ
καὶ ΜΠΡΙΖΟΛΕΣ
στὰ κάρβουνα
ΚΑΚΑΒΙΑ
κάθε μέρα
«ΠΛΑΤΑΝΙΑ»
(Θ ΣΑΚΗΣ)
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΓΚΑΔΟΛΟΣ
παραλία Ψαθοπύργου
Τηλ. 931.402

Θ.Σ
ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟ
κλισσε παντος τυπου σε τιμη γνωριμιας
ΠΑΤΡΑΙ
τηλ. 223.296
αγ. ανδρεου 55
(εντος στοας)
Θ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

"ΠΡΑΚΤΩΡ" ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ

Ὁ ρόλος τῆς Κούβας σὲ ἀφρικανικὲς χῶρες

ΠΟΛΛΑ ΤΑ ΛΑΘΗ ΤΗΣ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ

ΠΑΡΙΣΙ. — Ἡ βοήθεια τῆς Κούβας πρὸς τὶς ἀφρικανικὲς χῶρες δὲν εἶναι σημερινὴ ὑπόθεση. Ἄρχισε τὸ 1970 γιὰ νὰ κλιμακωθεῖ μέσα σέ λίγα χρόνια. Σήμερα εἴκοσι ἑπτὰ χιλιάδες Κουβανοὶ βρίσκονται σέ πάνω ἀπὸ δέκα πέντε χῶρες τῆς Ἀφρικῆς. Ἀπὸ αὐτοὺς οἱ εἴκοσι τρεῖς χιλιάδες βρίσκονται στὴν Ἀγκόλα. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἀντιπροσωπεύει τὰ 20% τοῦ στρατοῦ τῆς Κούβας.

Δέκα περίπου χιλιάδες ἀπὸ τοὺς ἄνδρες αὐτούς, εἶναι στελέχη μὲ ὑψηλὴ εἰδίκευση. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς, εἶναι σημαντικὸς γιὰ μιὰ χώρα μὲ λιγότερο ἀπὸ 9. 000.000 κατοίκους. Κατὰ τὴν ἴδια ἀναλογία, οἱ Ἥνωμ. Πολιτεῖες, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν στείλει, 200.000 εἰδικευμένα στελέχη. Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοί, εἶναι εὔγλωττοι, γιὰ τὴν προσπάθεια ποὺ καταβάλλει μιὰ χώρα ἐλάχιστα ἀναπτυγμένη, ὅπως ἡ Κούθα.

Ἐλάχιστες ἐξ ἄλλου εἶναι οἱ χῶρες ποὺ λαμθάνουν καθαρὰ μὴ στρατιωτικὴ βοήθεια. Πρόκειται γιὰ τὴν Ἀλγερία, τὸ Πράσινο Ἀκρωτήριο, τὸ Σάο Τομὲ καὶ τὴν Τανζανία.

Ἡ Κούθα ὑποστηρίζει ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια ὁρισμένες χῶρες, ποὺ περνοῦν γιὰ σοσιαλιστικές, ὅπως ἡ Γουϊνέα — Μπίσσαου καὶ ἡ Μοζαμθίκη. Κουθανικὰ στρατεύματα θρίσκονται καὶ στὸ Κογκό, τὴ Μαδαγασκάρη καὶ τελευταῖα στὴν Αἰθιοπία. Δύσκολα ὅμως ἐξηγεῖται ἡ θοήθεια τῆς Κούθας σὲ ἄλλα «ἀντιϊμπεριαλιστικὰ» καθεστῶτα ὅπως εἶναι τῆς Λιθύης καὶ τῆς Γουϊνέας. Ἐρωτηματικὰ ἐπίσης δημιουργεῖ ἡ παρουσία στρατιωτικῶν συμθούλων στὴν Οὐγκάντα καὶ στὴ Γουϊνέα, τοῦ Ἰσημερινοῦ, ποὺ σύμφωνα μὲ ἐκθέσεις τῆς Διεθνοῦς Ἀμνηστίας ἔχει ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ αὐταρχικὰ καθεστῶτα.

Ἀπὸ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1977 ἡ Κούθα ἔστειλε στὴν Ἀγκόλα 4. 000 στρατιῶτες. Αὔξησε ἀντὶ νὰ μειώσει τὴ στρατιωτικὴ της παρουσία, ὅπως εἶχε διαθεθαιώσει τοὺς Ἀμερικανοὺς τὸ 1976 καὶ τὸ 1977.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Δὲν μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξει, κανεὶς ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Κούθας εἶναι ἕνα μεμονωμένο γεγονός. Ἀντίθετα τὸ ταξίδι τοῦ Φιντὲλ Κάστρο στὴν Ἀνατολικὴ Ἀφρική, τὴν ἄνοιξη τοῦ 1977, δείχνει ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Κούθας στὴν Ἀφρικὴ ξεπερνάει τὰ πλαίσια τῆς Ἀγκόλας.

Μετὰ τὸ ταξίδι του αὐτὸ ὁ Κάστρο ἔστειλε στὴν Αἰθιοπία, πεντακόσιους ἄνδρες γιὰ νὰ θοηθήσουν στὴ στρατιωτικὴ ἐκπαίδευση καὶ νὰ πλαισιώσουν τὴν ποιτοφυλακὴ τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν. Στὸ ἴδιο διάστημα ἡ Σομαλία ἔδιωχνε τοὺς Κουθανοὺς, καὶ Σοβιετικοὺς στρατιωτικοὺς, της συμθούλους.

Τί ὑποστηρίζει ἡ Κούθα στὴν Αἰθιοπία; Τὸ στρατιωτικὸ καθεστὼς τῆς χώρας ἀνέτρεψε τὸ ἀρτηριοσκληρωτικὸ καθεστὼς τοῦ Χαϊλέ Σελασιέ καὶ ἀνέλαθε μιὰ σειρὰ ἀπὸ μεταρρυθμίσεις, ποὺ ἦταν ἀπαραίτητες γιὰ τὸν ἐκσυγχρονισμὸ τῆς αἰθιοπικῆς κοινωνίας: ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση, στὶς νότιες κυρίως ἐπαρχίες, ἐθνικοποίηση τῶν περιουσιῶν ποὺ ἐλέγχονταν ἀπὸ ξένους κλπ. Ἡ συμμαχία μὲ τὶς ΗΠΑ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὴ συμμαχία μὲ τὴ συμμαχία μὲ τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Ταυτόχρονα τὸ νέο καθεστὼς ἐνέτεινε τὸν πόλεμο στὴν Ἐρυθραία, πρώην ἰταλικῆς ἀποικίας, ποὺ οἱ Ἀγγλοσάξωνες τὴν ἔκαναν τὸ 1952 ὁμόσπονδο κράτος τῆς Αἰθιοπίας καὶ ὁ Χαϊλέ Σελασιέ τὴν κήρυξε ἐπαρχία τῆς αὐτοκρατορίας του τὸ 1962. Τέλος, τὸ νέο καθεστὼς προέθη, σέ ὁμαδικὲς ἐκτελέσεις ὀπαδῶν τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, ἐνῷ ταυτόχρονα ὑπέστη μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἥττες στὸ Ὀγκαντέν.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΟΥΒΑΣ

Παρὰ τὶς μεταρρυθμίσεις καὶ τὶς καινοτομίες του, τὸ νέο καθεστὼς τῆς Αἰθιοπίας διέπραξε λάθη ποὺ προκάλεσαν ἀντιδράσεις, τόσο ἀπὸ ἀριστερὰ ὅσο καὶ ἀπὸ δεξιά. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν οἱ δέκα ἀπὸ τὶς δέκα τέσσερις ἐπαρχίες νὰ θρίσκονται τώρα σέ ἔνοπλη ἐξέγερση. Τὸ νέο καθεστὼς ὑπέστη καὶ μιὰ σειρὰ ἀπὸ στρατιωτικὲς ἥττες στὸ Ὀγκαντὲν καὶ πρὸ παντὸς στὴν Ἐρυθραία. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἀνέλαθε τέλος τὴν ἐξουσία τὸ καθεστὼς τοῦ Μενγκίστου ἐξετέλεσε τριάντα χιλιάδες πολιτικοὺς του ἀντιπάλους. Μεταξὺ αὐτῶν, ἦταν καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος Ἀτνάφου.

Στὸν ἀμφίθολο αὐτὸν ἀγώνα ἡ Αἰθιοπία ἔχει τὴν ὑποστήριξη τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, ποὺ κυνικότατα ἐγκατέλειψε τὴ σύμμαχό της Σομαλία. Ἔχει ταυτόχρονα Κουθανοὺς καὶ Ἰσραηλινοὺς στρατιωτικοὺς συμθούλους.

Ἡ παρουσία τῆς Κούθας στὴν Αἰθιοπία δημιουργεῖ μιὰ σειρὰ ἀπὸ προθλήματα. Γιατὶ ἡ Κούθα ὑποστηρίζει ἕνα καθεστὼς, ποὺ ἔχει ἐξολοθρεύσει τὴν ἄκρα ἀριστερά του; Γιατὶ ἡ Κούθα ὑποστηρίζει ἕνα καθεστὼς ποὺ μάχεται κατὰ τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως τῆς Ἐρυθραίας, ποὺ ἐπιπλέον ἔχει ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ ἐπανάστατικὰ κινήματα τῆς Ἀφρικῆς; Μὲ ποιὰ κριτήρια θεωρεῖ τὴν Αἰθιοπία πιὸ «ἐπαναστατικὴ» ἀπὸ τὴ Σομαλία, ποὺ ἔχει πιὸ λαοκρατικὸ καθεστώς;

Ἡ Κούθα εἶναι μιὰ μικρὴ χώρα, ποὺ ἀσκεῖ πολιτικὴ μεγάλης δυνάμεως καὶ σπαταλάει, ὑποστηρίζοντας ἀμφίθολα καθεστῶτα ὅπως τῆς Αἰθιοπίας, ἕνα ἀπὸ θεμα συμπαθείας ποὺ οἱ μικρὲς χῶρες τὸ χρειάζονται περισσότερο ἀπὸ τὶς μεγάλες.

Τί νόημα ἔχει ἡ πολιτικὴ τῆς Κούθας; Ὡς ποιὸ σημεῖο ἡ Κούθα, ποὺ οἰκονομικὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση, ἔχει τὴν ἀνεξαρτησία νὰ διαλέγει μόνη τὴν πολιτικὴ ποὺ ἀκολουθεῖ; Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὸ 1968 ἡ Κούθα ἐνέκρινε τὴν ἐπέμθαση τῆς Σοβιετικῆς ἑνώσεως στὴν Τσεχοσλοθακία. Ὅσον ἀφορᾶ τὴν Ἀφρικὴ πάντως καὶ ἰδιαίτερα τὴν Αἰθιοπία, ἡ Κούθα δημιουργεῖ τὴν ἐντύπωση ὅτι πρακτορεύει τὰ συμφέροντα τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, ὅπως κάνουν καὶ οἱ λαϊκὲς δημοκρατίες τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης. Καὶ αὐτὸ γίνεται παρὰ τὴ γεωπολιτικὴ της πραγματικότητα.

Πιθανὸ εἶναι, ὡστόσο, ὅτι ἡ Κούθα διατηρεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό της ἕνα περιθώριο πολιτικῆς ἐκτιμήσεως. Στὴν περίπτωση αὐτή, ἡ πολιτικὴ τῆς Κούθας στὴν Ἀφρική, μὲ ἐξαίρεση τὴν ἐπέμθασή της στὴν Ἀγκόλα, ποὺ δὲν ἔπρεπε ὅμως νὰ παραταθεῖ, κρίνεται ἐσφαλμένη. Γιατὶ μακροπρόθεσμα ἀμφίθολο εἶναι ἂν ἡ κουθανικὴ πολιτική, ποὺ συχνὰ δύσκολα ξεχωρίζει ἀπὸ τὴν πολιτικὴ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, θὰ ἐξυπηρετήσει τὰ συμφέροντα τῆς ἴδιας.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἤχοι καὶ στοχασμοὶ τοῦ κ. Ξανάλατου

Πιστὸς στὴν ποιητικὴ παράδοση καὶ πιστὸς στὰ ὡραῖα ποιητικὰ ὁράματα τῆς φυλῆς, ὁ κ. Τάσος Ξανάλατος, μᾶς δί